

BOSNA I HERCEGOVINA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

**SUD BOSNE I HERCEGOVINE
СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Predmet broj: S1 2 K 033974 20 K

Datum objavljivanja: 12.10.2020. godine

Datum otpreme: 29.10.2020. godine

Sudija Radević Goran

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv optuženog

NIKONTOVIĆ KENAN

PRVOSTEPENA PRESUDA

Učesnici:

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine: tužiteljica Stanojlović Elvira

Optužen: Nikontović Kenan

Branilac: Spahić Sean, advokat iz Zenice

U IME BOSNE I HERCEGOVINE

SUD BOSNE I HERCEGOVINE (Sud BiH, Sua), sud.ja Radević Goran, uz suobjelovanje zapisničarke pravne savjetnice Hadžić Ilvane, u krivičnom predmetu protiv optuženog NIKONTOVIĆ KENANA iz Zenice, po optužnici Tužilaštva Bosne i Hercegovine (Tužilaštvo BiH, Tužilaštvo)), brcj T20 0 KTK 0017812 19 od 06.03.2020. godine, potvrđene dana 18.03.2020. godine, zbog krivičnog djela Primanje dara i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 2. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), nakon održanog usmenog i javnog glavnog pretresa od 09.10.2020. godine u prisutnosti tužioca Tužilaštva BiH, tužiteljice Stancijlović Elvire, optuženog Nikontović Kenana, te branioca optuženog Spahić Seana, advokata iz Zenice, dana 12.10.2020. godine donosi i javno objavljuje u prisustvu optuženog lično i tužiteljice Stancijlović Elvire, a u odsustvu uredno obaviještenog branitelja, sljedeću

PRESUDA

Optuženi

NIKONTOVIĆ KENAN, sin Zahira i majke Đemile, rođ. Smajlović, rođen 11.06.1984. godine u Zenici, sa prebivalištem u ..., zaposlen u Graničnoj policiji BiH, sa završenom srednjom školom, oženjen, otac jednog malodobnog djeteta, državljanin ..., JMB ..., ranije neosuđivan,

KRIV JE

ŠTO JE:

Dana 13.07.2019. godine, oko 11:40 sati, na Međunarodnom graničnom prijelazu Brod, kao policijski službenik Granične policije BiH, u činu „policajac“, rasporedjen na radno mjesto „policajac za graničnu kontrolu“ u Jedinicu Granične policije BiH Brod, sa sjedištem u Brodu, Terenski ured Sjeveroistok, prema Rješenju Granične policije, Sarajevo, o internom premještanju, broj: 17-06-2-34-1/141/13 od 10.04.2014. godine, te kao ovlaštena službena osoba, shodno članu 4. stav 2. Zakona o Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 50/04, 27/07 i 59/09) obavljajući poslove granične kontrole na ulazu u BiH, po rasporedu rada za Međunarodni granični prijelaz Brod za dan 13/14.07.2019. godine, u vremenu od 07:00 sati do 07:00 sati, i radnom nalogu za Međunarodni granični prijelaz Brod, broj: 2142/19 od 12.07.2019. godine za dan 13.07.2019. godine, u vremenu od 07:00 do 19:00 sati, prilikom kontrole putničkog motornog vozila marke Peugeot Partner, registarskih oznaka Holandije ..., te Piljić Ilije koji je upravljao pomenutim vozilom i njegove supruge Piljić Zrinke kao putnika, zatražio dar kako bi im dozvolio da pređu na teritorij Bosne i Hercegovine, iako je, nakon obavljenih graničnih provjera, bio svjestan da isti ispunjavaju uslove za ulazak na teritoriju Bosne i Hercegovine kako je to propisano članovima 12., 13. i 38. Pravilnika o načinu obavljanja graničnih provjera i unosa podataka u putne isprave („Službeni glasnik BiH“, br. 103/14 i 84/16.) te da im stoga mora dozvoliti prelazak državne granice, i to na način da je, nakon uvida u njihove putne isprave zatražio i zeleni karton za vozilo pa kada je isti pregledao, primjetio je oštećenje na donjem djelu papira na kojem se ne nalaze relevantni podaci za zeleni karton, nakon čega je pitao Piljić Iliju „šta je ovo?“, te iako mu je isti pojasnio kako je došlo do oštećenja kao i da je sa istim zelenim kartonom ranije dva puta ušao na teritorij BiH, rekao mu je da zeleni karton nije validan jer ima

oštećenje, a zatim pitao Piljić Iliju, "šta ćemo sada Ilija?", a na njegovo pitanje gdje može kupiti novo osiguranje Kenan Nikontović mu je odgovorio da je neradni dan i da nema gdje kupiti osiguranje pa, kada mu je Piljić Ilija rekao da ga time izlaže dodatnim troškovima jer mora negdje boraviti do narednog radnog dana, on mu je odgovorio "troškove možemo i popoloviti" i vratio mu samo jedan pasoš, nakon čega je Piljić Ilija iz novčanika izvadio jednu novčanicu od 20 EURA te stavio je u vraćeni pasoš i isti ponovo predao Kenanu Nikontović koji je, nakon toga, uzeo novac iz pasoša i isti mu vratio zajedno sa ostalim dokumentima koje mu je prethodno dao na uvid, dozvolivši im nakon toga prelazak na teritorij BiH,

ČIME JE

optuženi počinio krivično djelo Primanje dara i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 2. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine,

pa mu Sud, primjenom navedene zakonske odredbe, te na osnovu odredbi članova 39., 42. i 48. KZ BiH, **i z r i č e**

KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD ŠEST (6) MJESECI.

Na osnovu odredbi člana 217. stav 4. KZ BiH, u vezi sa članom 110. KZ BiH, od optuženog se oduzima imovinska korist pribavljena izvršenjem krivičnog djela i to novčani iznos u visini od 20,00 eura (dvadeset eura), na način da se optuženi obavezuje da u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude uplati navedeni iznos, odnosno njegovu protuvrijednost izraženu u konvertibilnim markama, prema važećem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan uplate, u korist Budžeta BiH, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Na osnovu odredbi člana 188. stav 1. ZKP BiH, optuženi se obavezuje na plaćanje troškova krivičnog postupka u ukupnom iznosu od 218,60 KM, koji ukupni iznos se odnosi na troškove isplaćene svjedocima u iznosu od 18,60 KM, te paušalnog iznosa u visini od 200,00 KM, koji ukupni iznos je optuženi dužan platiti u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

O b r a z l o ž e n j e

1. Uvodne napomene

Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Tužilaštvo BiH, Tužilaštvo), broj: T20 0 KTK 0017812 19 od 06.03.2020. godine, optužen je Nikontović Kenan (optuženi) za krivično djelo Primanje dara i drugog oblika koristi iz člana 217. stav 2. Krivičnog Zakona Bosne i Hercegovine.

Sudija za prethodno saslušanje potvrdio je optužnicu dana 18.03.2020. godine, nakon čega se optuženi na ročištu za izjašnjenje o krivinji, održanom dana 14.07.2020. godine, izjasnio da nije kriv za krivično djelo koje mu se stavlja na teret, pa je predmet upućen sudiji pojedincu radi zakazivanja i održavanja glavnog pretresa, koji je započeo dana 24.07.2020. godine.

Optuženi je tokom cijelog postupka zastupan po izabranom braniocu Spahić Seanu, advokatu iz Zenice.

2. Dokazni postupak

2.1. Dokazi Tužilaštva Bosne i Hercegovine

U toku dokaznog postupka provedeni su slijedeći dokazi optužbe:

U svojstvu svjedoka saslušani su svjedoci predloženi u optužnici i to. Piljić Ilija, Piljić Zrinka, Zahirović Elvis, Omerhodžić Mersudin i Hrečešin Vlado.

Po prijedlogu Tužilaštva BiH, u toku glavnog pretresa prezentovani su, provedeni, te uvršteni u sudski spis pod oznakama „DT“ (DT – „dokaz tužilaštva“), slijedeći materijalni dokazi optužbe:

DT-1 - Prijedlog tužitelja Tužilaštva Bosne i Hercegovine za donošenje Izjave Glavnog tužioca broj: T20 0 KTAK 0017812 19 od 04.11.2019. godine; DT-2 - Izjava Glavnog tužitelja Tužiteljstva Bosne i Hercegovine da neće preduzimati krivično gonjenje prema svjedoku Ilija Piljić broj: A-410/19 od 05.11.2019. godine; DT-3 -Rješenje Suda Bosne i Hercegovine kojim se utvrđuje da je Izjava Glavnog tužioca Tužilaštva BiH od 05.11.2019. godine u skladu sa odredbom člana 1. stav 4. i 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, broj: S1 2K 033974 19 Krn od 11.11.2019. godine; DT-4 - Rješenje Suda Bosne i Hercegovine o određivanju savjetnika svjedoku Ilija Piljić tokom saslušanja u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine broj: S1 2K 033974 19 Krn od 14.11.2019. godine, DT-5 - Rješenje Glavnog tužitelja Tužilaštva Bosne i Hercegovine o imunitetu od krivičnog gonjenja datog svjedoku Ilija Piljić broj: A-410/19 od 12.12.2019. godine, DT-6 - Izjava svjedoka Piljić Ilije u smislu odredbe člana 84. stav 7. Zakona o krivičnom postupku BiH, broj: T20 0 KTAK 0017812 19 od 15.11.2019. godine; DT-7 - Dopis Granične policije TU Sjeveroistok, postrojba GP Brod, broj 17-13-2-34-7-6885/19 od 01.08.2019. godine; DT-7.1 - JGP Brod, raspored rada za 13.07.2019. godine; DT-7.2 Terenska kancelarija sjeveroistok, JGP Brod radni nalog za MGP Brod broj 2142/19 od dana 12.07.2019. godine; DT-7.3 - Izveštaj o radu tima na Graničnom prelazu Brod za dan 13.07.2019. godine; DT-7.4 -Terenska kancelarija sjeveroistok JGP Brod raspored rada za 13.07.2019. godine za smjenu od 07:00 do 19:00 sati; DT-7.5 - statistički pregled, poduzete mjere na graničnom prelazu; DT-7.6 evidencija o korištenju štambilja za ovjeru prelaska državne granice od 13.07.2019. godine; DT-7.7 - Službena zabilješka broj 17-13-2-04-68/1108 od 01.08.2019. godine, sačinjena na okolnost pregleda i arhiviranja video-nadzora na MGP Brod za dan 13.07.2019. godine, sa prilogom: CD –ROM sa memoriranim video nadzorom sa MGP Brod od 13.07.2019. godine; DT-8 - Dopis Granične policije broj: 17-10-2-34-7-6885-26/19 od 09.01.2020. godine; DT-8.1 - Službena zabilješka Granična policija TU sjeveroistok, postrojba GP Brod, Brod broj: 17-13-2-04-68/1140 od 06.08.2019. godine, sačinjena na okolnost pregleda, analize i arhiviranja video-nadzora na MGP Brod za dan 13.07.2019. godine; DT-9 - Službena zabilješka Granične policije Centralni istražni ured Sarajevo, broj: 17-10-2-04-16-315/19 od 06.12.2019. godine, sačinjena na okolnosti provjere prelaska državne granice; DT-9.1 - Akt CIU GP BiH, broj: 17-10-2-34-7-6885/19-1 od 31.07.2019. godine; DT-9.2 - Dopis Zajednički kontakt centar Nova Sela - Bijača, broj: 511-03-18-107/156-19 od 01.08.2019. godine; DT-9.3 - Izvod iz baze prelazaka državne granice BiH, za Piljić Iliju, rođen 24.09.1953. godine, za dan 13.07.2019. godine; DT-9.4 - Izvod iz baze prelazaka državne granice BiH, za Zloušić Zrinku, rođena 06.06.1954. godine, za dan 13.07.2019. godine; DT-9.5 - Izvod iz baze prelazaka državne granice BiH, za Piljić Iliju, rođen 24.09.1953.od 01.01.2019.godine do 31.07.2019.godine; DT-10 - Rješenje Granične policije Sarajevo o internom premještanju policijskog službenika Kenana Nikontovića, broj: 17-06-2-34-1/141/13 od 10.04.2014. godine; DT-11 Dopis Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-Dobojski Kanton, Zenica, Uprava policije PU 1, broj: 08-02-08/4-04-2-2-954/19 od 18.12.2019. godine sa prilogom: Izvod iz kaznene evidencije za Nikontović Kenana od 18.12.2019. godine; DT-12 - Rješenje Granične komisije, disciplinska komisija Sarajevo broj: DP-15/17 od 16.06.2017. godine; DT-13 - Rješenje Vijeća ministara, Odbor za žalbe policijskih službenika broj: UP-2-04-4-07-1-84-1/17 od 03.08.2017. godine; DT-14 -

Izveštaja o počinjenom krivičnom djelu Granične službe BiH, broj: 17-10-2-04-13-5-KU-17/19 od 12.12.2019. godine; DT-15 - Dopis Granične policije BiH broj: 17-10-2-34-7-6885/19 od 09.08.2019. godine sa prilogom: kopija anonimne prijave zaprimljene putem e-mail adrese ciu@granpol.gov.ba, broj: 17-10-2-34-7-6885/19 od 29.07.2019. godine.

Provedeni su svi dokazi optužbe.

2.2. Dokazni odbrane optuženog

Po prijedlogu odbrane optuženog na glavnom pretresu su provedeni slijedeći dokazi:

U svojstvu svjedoka saslušani su svjedoci Lukić Mile i Lepir Ljubiša.

Po prijedlogu odbrane optuženog u toku glavnog pretresa prezentovani su, provedeni, te uvršteni u sudski spis pod oznakama „DO“ (DO – „dokaz odbrane“) slijedeći materijalni dokazi: DO-1 - Fotografija radnog mjesta optuženog Nikontović Kenana; DO-2 - Zapisnik o saslušanju svjedoka policijskog službenika/uposlenika GP BiH Ljubiša Lepir, Ministarstvo sigurnosti, Granična policija, Ured za profesionalne standarde i unutarnju kontrolu, Sarajevo, broj: 17-07-34-7-6885/19 06.12.2019. godine /fco/; DO-3 - Zapisnik o saslušanju svjedoka policijskog službenika/uposlenika GP BiH Mile Lukić, Ministarstvo sigurnosti, Granična policija, Ured za profesionalne standarde i unutarnju kontrolu, Sarajevo, broj: 17-07-34-7-6885/19 06.12.2019. godine /fco/; DO-4 - Zapisnik o saslušanju svjedoka policijskog službenika/uposlenika GP BiH Vlado Hercešin, Ministarstvo sigurnosti, Granična policija, Ured za profesionalne standarde i unutarnju kontrolu, Sarajevo, broj: 17-07-34-7-6885/19 22.10.2020. godine /fco/; DO-5 - Elektronska prijava krivičnog djela na email adresu ciu@granpol.gov.ba od Ilije Piljića broj 17-10-34-7-6885/19 /fco/; DO-6 - Obavijest o obustavi istrage Tužilaštva BiH broj T20 0 KTK 0013815 17 od 16.04.2018. godine upućen zajedničkoj advokatskoj kancelariji Ramo Ajkić i Denis Ajkić /fco/; DO-7 - Rješenje Vijeća Ministara BiH broj UP-2-04-4-07-1-84-1/17 od 03.08.2017. godine /fco/; DO-8 - Akt Granične policije, TU Sjeveroistog, GP Brod, od 06.08.2019. godine, Sumnja na povredu službene dužnosti, Kenan Nikontović, dokumentacija i podaci sačinjen od komandira jedinice Radivoja Čučića /fco/; DO-9 - Nalaz JU Dom zdravlja Zenica, Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste doc.dr.med.sci.prim. Halima Hadžikapetanović, od 21.08.2019. godine /fcc/; DO-10 - Nalaz JU Dom zdravlja Zenica, Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste mr.sc. Tajib Babić, od 23.08.2019. godine /fco/.

Provedeni su svi dokazi odbrane optuženog.

3. Stranačka dokazna rekapitulacija

3.1. Optužna dokazna rekapitulacija

Tužilaštvo je u svom završnom izlaganju istaklo da su dokazi izvedeni na glavnom pretresu potvrdili da je optuženi počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret.

Smatra kako su navodi optužbe potvrđeni iskazima svjedoka Piljić Ilije i Piljić Zrinke, kao i iskazima ovlaštenih službenih lica Granične policije BiH, svjedoka Hrecešin Vlade, Zahirović Elvisa i Omerhodžić Mersudina, ali i objektivnim dokazima koje je Tužilaštvo prezentiralo Sudu i uložilo u sudski spis.

Tužilaštvo je istaklo da su iskazi svjedoka Piljić Ilije i Piljić Zrinke u svim bitnim djelovima saglasni, te da u cjelosti potvrđuju optužene navode. Svjedok Omerhodić Mersudin je izjavio da je iz personalnog dosijea optuženog vidljivo da su protiv optuženog i ranije vođeni disciplinski postupci vezano za poslove koje je obavljao. Tužilaštvo se osvrnulo na iskaze svjedoka odbrane

Lukić Mile i Lepir Ljubiše. Saslušani svjedoci odbrane, kako to optužba ukazuje, nisu osporili činjenične navode optužnice, njihovi iskazi su nerelevantni jer nisu prisustvovali događaju, te su isti temeljeni na pretpostavkama.

Tužilaštvo nadalje ističe, da svjedoci Piljić Ilija i Piljić Zrinka, nisu imali motiv da neosnovano terete optuženog, jer se Piljić Ilija podnošenjem prijave i sam izložio mogućnosti da se protiv njega pokrene krivični postupak. Na kraju je optužba, cijeneći da su izvedenim dokazima dokazani činjenični navodi i pravna kvalifikacija djela za koje se optuženi tereti, predložila da se isti oglasi krivim i da mu se izrekne kazna u skladu sa zakonom, sa prijedlogom za izricanje mjere sigurnosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti u trajanju od pet (5) godina, i oduzimanje imovinske koristi pribavljene počinjenjem krivičnog djela, u iznosu od 20 eura.

3.2. Dokazna rekapitulacija odbrane

Branilac je u završnoj riječi naveo da optužba nije dokazala navode optužnice, da nema spornog zelenog kartona u spisu na osnovu kojeg bi se moglo utvrditi da li je isti bio ispravan ili nije. Stoga se, kako je odbrana istakla, ne može utvrditi da li je optuženi u okviru svojih ovlaštenja izvršio što je morao izvršiti ili da nije izvršio što ne bi smio izvršiti, što je jedno od zakonskih obilježja postojanja krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret.

Nadalje, odbrana je navela da ne postoji snimak razgovora koji se vodio između optuženog Nikontović Kenana i Piljić Ilije, da ne postoji novčanica koja je predmet izvršenja krivičnog djela, da nema potvrde o oduzetim predmetima, ni drugih neposrednih dokaza o primopredaji novca ili drugog dara, te da se činjenični opis djela kao i čitava optužnica temelji isključivo na iskazu svjedoka Piljić Ilije, kao i njegove supruge Piljić Zrinke.

Odbrana je istakla da se iz video snimka koji je optužba priložila ne vidi primopredaja novca.

Branilac dalje navodi, da su iskazi svjedoka Piljić Ilije i Piljić Zrinke u bitnim dijelovima kontradiktorni i nerazumljivi, te da su jedino saglasni po pitanju činjenice da su granicu prešli dana 13.07.2019. godine. Odbrana ističe da je svjedok optužbe Hrečešin Vlado koji je vođa tima, i koji je radio u smjeni zajedno sa optuženim, izjavio da je odnos službenika prema strankama krajnje korektan i profesionalan.

Branilac dalje navodi, da je optuženi kritične prilike profesionalno i savjesno postupao prema licu koje je on kontrolisao, Piljić Iliji, ali da je ovo lice pogrešno, sujetno doživjelo njegov profesionalni pristup, da se radilo, iako intelektualcu, o izuzetno drskoj i arogantnoj osobi koja ne trpi bilo kakve primjedbe i pitanja koja njemu ne idu u korist, zbog čega odbrana smatra da je takav karakter Piljić Ilije glavni razlog, motiv njegove prijave optuženog.

Branitelj dakle smatra da je optuženi lažno i zlonamjerno prijavljen od strane Piljić Ilije, pa zbog svega izloženog predlaže da se optuženi Nikontović Kenan oslobodi od optužbe.

Optuženi je u završnoj riječi izjavio da se u cjelosti slaže sa navodima branioca.

4. Relevantno krivično materijalno pravo

Krivično djelo Primanje dara i drugih oblika koristi

Član 217. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine:

„(1) Službena ili odgovorna osoba u institucijama Bosne i Hercegovine uključujući i stranu

službenu osobu ili međunarodnog službenika ili arbitra ili sudju porotnika, kcja zahtjeva ili primi dar ili kakvu drugu korist za sebe ili za drugo lice ili kcja primi obećanje dara ili kakve koristi za sebe ili za drugo lice, da u okviru svcjje funkcije izvrši što ne bi smjela izvršiti ili ko posreduje pri ovakvom podmićivanju službenog ili odgovornog lica ili da ne izvrši što bi morala izvršiti, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina. (2) Službena ili odgovorna osoba u institucijama Bosne i Hercegovine, uključujući i stranu službenu osobu ili međunarodnog službenika ili arbitra ili sudju porotnika, kcja zahtjeva ili primi dar ili kakvu korist za sebe ili za drugo lice, ili kcja primi obećanje dara ili kakve koristi za sebe ili za drugo lice, da u okviru svcjje funkcije izvrši što bi morala izvršiti ili ko posreduje pri ovakvom podmićivanju službenog ili odgovornog lica ili da ne izvrši što ne bi smjela izvršiti, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina. (3) Kaznom iz stava 1. ovog člana kaznit će se službena ili odgovorna osoba u institucijama Bosne i Hercegovine, uključujući i stranu službenu osobu ili međunarodnog službenika ili arbitra ili sudju porotnika, kcja poslije vršenja ili nevršenja iz stava 1. i 2. ovog člana, a u vezi s tim, zahtjeva ili primi dar ili kakvu drugu korist za sebe ili za drugo lice. (4) Primjeni dar ili imovinska korist oduzet će se.“

Krivično djelo Davanje dara i drugih oblika koristi

Član 218. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine

(1) “Ko službenj ili odgovornj osobi u institucijama Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu ili međunarodnog službenika, učini ili obeća dar ili kakvu drugu korist, da u okviru svcjjeg ovlaštenja izvrši što ne bi smjela izvršiti ili da ne izvrši što bi morala izvršiti, ili ko posreduje pri ovakvom podmićivanju službene ili odgovorne osobe, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina. Ko službenj ili odgovornj osobi u institucijama Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu ili međunarodnog službenika, učini ili obeća dar ili kakvu drugu korist da u okviru svcjjeg ovlaštenja izvrši što bi morala izvršiti ili da ne izvrši što ne bi smjela izvršiti, ili ko posreduje pri ovakvom podmićivanju službene ili odgovorne osobe, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine. Učinitej krivičnog cjela iz stava 1. i 2. ovog člana kcji je dao mito na zahjjev službene ili odgovorne osobe u institucijama Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu ili međunarodnog službenika, i prijavio krivično cjelo prje njegovog otkrivanja ili prje saznanja da je cjelo otkriveno, može se osloboditi od kazne. Primjeni dar ili imovinska korist oduzet će se, a u slučaju iz stava 3. ovog člana može se vratiti osobi kcja je dala mito”.

5. Sudske odluke

Sud je savjesno ocijenio svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima, te donio odluku kao u izreci presude, temeljeći presudu na činjenicama i dokazima koji su izneseni na javnom i usmenom glavnom pretresu.

Rukovodeći se prvenstveno principom slobodne ocjene dokaza, kako je to i propisano odredbom člana 15. ZKP BiH, Sud je cijeli postupak vodio sa ciljem da osigura da *niko nevin ne bude osuđen, a da se učiniteju krivičnog cjela izrekne krivičnopravna sankcija pod uslovima propisanim KZ BiH u zakonom propisanom postupku* (član 2. stav 1. ZKP BiH).

Sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu, te je dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u vezi s ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana, odredba člana 281. ZKP BiH (Dokazi na kojima se zasniva presuda).

U tom smislu Sud je cijenio izvedene dokaze u ovom predmetu u skladu sa osnovnim načelima ZKP BiH i to: odredbom člana 3. stav 1. ZKP BiH koja određuje da se *svako smatra nevinim za krivično djelo dok se pravomoćnom presudom ne utvrdi njegovu krivnju (presumpcija nevinosti)*. U skladu sa tim, na tužiocu leži teret, obaveza i odgovornost dokazivanja krivnje optuženog, i to na način da optužba krivnju optuženog mora dokazati po standardu van svake razumne sumnje, jer u slučaju da postoji bilo kakva razumna sumnja u pogledu postojanja činjenica koje čine navodno krivično djelo, donesena odluka mora ići u korist optuženog. Na kraju, Sud je dužan razmatrati i ocjenjivati *dokaze koji idu u korist optuženog sa jednakom pažnjom kao i dokaze koji terete optuženog* (član 14. ZKP BiH).

U skladu sa navedenim načelima, te principom slobodne ocjene dokaza sadržanim u članu 15. ZKP BiH kojim je propisano „*pravo suda, tužitelja i drugih organa koji učestvuju u krivičnom postupku da ocjenjuju postojanje ili nepostojanje činjenica nije vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima*“, Sud je pažljivo razmotrilo sve dokaze koje su na glavnom pretresu izveli kako optužba, tako i odbrana.

Prilikom ocjene iskaza svjedoka, Sud je cijenio njihovo držanje i ponašanje tokom davanja iskaza, ispitao konzistentnost njihovih iskaza datih tokom suđenja u sudnici, uporedio činjenice o kojima su svjedoci svjedočili sa činjenicama koje su utvrđene ocjenom iskaza drugih svjedoka, te ocjenom materijalnih dokaza, a sve kako bi se utvrdilo da li su potkrijepljeni ili osporeni drugim dokazima u ovom predmetu, vodeći se elementarnim formalno logičkim i psihološkim pravilima, te prosječnim ljudskim iskustvom. Sud je u toku ocjene dokaza ispitao i uložene materijalne dokaze kako bi odlučio o njenoj zakonitosti, relevantnosti, autentičnosti, pouzdanosti i dokaznoj vrijednosti.

U smislu člana 290. stav 9. ZKP BiH, Sud je prilikom pismene izrade presude, u obavezi određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući naročito ocjenu vjerodostojnosti protivrjećnih dokaza. Saglasno praksi Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP), Sud je prilikom izrade ove presude imao u vidu pravilo, ustanovljeno praksom ESLJP, da sud, iako je obavezan dati razloge za svoju odluku, da se ne mora detaljno baviti svakim argumentom koji je iznijela neka od strana u postupku i da nije dužan baviti se svakim dokazom, već je u smislu odredaba čl. 15. i 281. ZKP BiH dužan da se bavi u prvom redu onim dokazima koji su nužni za ostvarenje svrhe konkretne presude, iz čega proizilazi da nije nužno raspravljati baš o svakom dokazu. ESLJP je tako zauzeo stanovište da: „*Sudovi nisu dužni da daju detaljne odgovore na svako pitanje.*“ (Vidjeti presudu ESLJP: *Van de Hurk vs the Netherlands*, 19. april 1994. godine, str. 61.).

Sud je prilikom donošenja odluke cijenio sve dokaze izvedene na glavnom pretresu, upuštajući se u njihovu detaljniju analizu samo u mjeri potrebnoj za donošenje konačne odluke, te iako je presudu donio na temelju savjesne ocjene svih izvedenih dokaza, u obrazloženju će izložiti samo one dokaze koji su bili od značaja za njeno donošenje.

5.1. Analiza i ocjena dokaza, u kontekstu elemenata krivičnog djela

Optužnim aktom Nikontović Kenan se tereti da je, kao policijski službenik Granične policije, odnosno kao službena osoba, zahtjevao i primio dar u iznosu od 20,00 eura od Piljić Ilije, da bi u okviru svojih ovlaštenja, izvršio radnju koju bi trebao izvršiti, odnosno omogućio prelazak državne granice njihovim motornim vozilom Piljić Iliji i Piljić Zrinki, iako su ispunjavali sve propisane uslove za ulazak motornim vozilom na teritoriju Bosne i Hercegovine.

5.1.1. Nesporne činjenice

Sud će prvenstveno ukazati na činjenice iz optužnog akta koje među strankama i braniteljem nisu bile sporne, a koje je Sud svakako našao utvrđenim i na osnovu provedenih dokaza.

Naime, nesporna činjenica za optužbu i odbranu da je optuženi Nikontović Kenan službeno lice Granične policije BiH, odnosno policijski službenik raspoređen na radno mjesto policajac za graničnu kontrolu na Međunarodnom graničnom prijelazu Brod (MGP Brod).

Navedena činjenica proističe takođe iz Rješenja o internom premještanju, Granična policija broj 17-06-2-34-1/141/13 od 10.04.2014. godine (DT-10), u kojem je navedeno da se Nikontović Kenan, policijski službenik u činu policajac, počev od 01.05.2014.godine interno premješta na radno mjesto "Policajac za graničnu kontrolu" u Jedinicu Granične policije BiH Brod sa sjedištem u Brodu, Terenski ured Sjeveroistok.

Takođe, stranke i branitelj nisu sporile ni činjenicu da je u inkriminisanom vremenu (dana 13.07.2019. godine oko 11,40 časova) optuženi Nikontović Kenan obavljao službene radnje i dužnosti, odnosno kontrolu lica i vozila na ulazu u BiH na graničnom prelazu MGP Brod.

Sud je ovu činjenicu utvrdio uvidom u Radni nalog za MGP Brod, broj 2142/19 od 12.07.2019. godine (DT-7.2.), Raspored Rada po nalogu broj 2142/19 (DT-7.4.), te Evidenciju o korištenju štembilja za ovjeru prelaska državne granice za dan 13.07.2020.godine. Iz navedenih dokumenata nesporno proizlazi da je optuženi Nikontović Kenan, kao jedan od članova tima, bio na radnoj dužnosti na dan 13.07.2019. godine, i raspoređen za kontrolu lica i vozila na ulazu u BiH upravo u vremenskom periodu od 11:00 do 13:00 časova. Na okolnosti sačinjavanja ovih dokumenata, rasporeda rada službenika Granične policije na MGP Brod, opisa radnih dužnosti graničnih policajaca, na glavnom pretresu svjedočio je Hrećešin Vlado, koji je u inkriminisanom periodu imao ulogu vođe time na MGP Brod i koji je potvrdio autentičnost prezentiranih dokumenata.

Da je optuženi Nikontović Kenan dana 13.07.2019. godine vršio redovnu graničnu kontrolu putnika Piljić Ilije i Piljić Zrinke i njihovog putničkog vozila prilikom ulaska na područje Bosne i Hercegovine Sud je utvrdio uvidom u tabelarne izvode graničnih provjera nad licima (DT-9.3, DT-9.4. DT- 9.5.). Iz navedenih dokumenata, u kojem su evidentirani i osnovni generalijski podaci putnika, proizlazi da su lica Piljić Ilija i Piljić Zrinka dana 13.07.2019. godine u 11.40 časova prilikom ulaska u BiH kontrolisani na graničnom prelazu Brod, od strane policijskog službenika Nikontović Kenana. Takođe, cijeneći vremenski period u kojem su Piljić Ilija i Piljić Zrinka evidentirani u bazi podataka, u odnosu na vremenski period kada je za kontrolu putnika i vozila prilikom ulaska u BiH bio raspoređen Nikontović Kenan, jasno proizlazi zaključak da je upravo optuženi Nikontović Kenan vršio redovnu kontrolu navedenih lica.

5.1.2. Sporne činjenice

Ono što je bilo sporno za optužbu i odbranu, i što je Sud bio u obavezi utvrditi je upravo optužna tvrdnja da je optuženi Nikontović od Piljić Ilije zahtjevao, a potom i primio dar u novcu da bi izvršio radnju koju bi trebao izvršiti, odnosno zahtjevao i primio novčani iznos u visini od 20,00 eura da bi omogućio prelazak državne granice Piljić Iliji i Piljić Zrinki njihovim motornim vozilom, iako su ispunjavali sve neophodne uslove za ulazak motornim vozilom na teritoriju Bosne i Hercegovine, propisane članovima 12., 13. i 38. Pravilnika o načinu obavljanja graničnih provjera i unosa podataka u putne isprave („Službeni glasnik BiH“, br. 103/14 i 84/16).

Sud je iz neposrednih dokaza, iskaza svjedoka Piljić Ilije i svjedokinje Piljić Zrinke, neposrednih učesnika i očevidaca spornog događaja, te stim u vezi posrednih dokaza koji proizlaze iz video

nadzora graničnog prelaza konkretne kontrole, izvan svake razumne sumnje našao tačnim tvrdnje Tužilaštva opisane u činjeničnom opisu optužnice zbog kojih je optuženog Nikontović Kenana oglasio krivim.

Svjedok Piljić Ilija je na glavnom pretresu izjavio da kao inženjer umirovljenik živi u Holandiji sa suprugom Piljić Zrinkom, da je sa suprugom pomenutog dana iz Holandije putovao za Bosnu i Hercegovinu, u Vareš, putničkim motornim vozilom Peugeot Partner, registarskih oznaka Holandije broj ..., kojim vozilom je on upravljao, dok se supruga nalazila na mjestu suvozača. Kada su došli na granični prelaz za Bosnu i Hercegovinu, Brod, nakon što su više od sat vremena čekali u koloni, vozilom se zaustavio kod kontrolne kućice i predali su službeniku pasoše na kontrolu. Pasoši su bili pregledani, a onda je službenik granične policije zatražio tzv zeleni karton za vozilo. Svjedok je opisao da je zeleni karton predao u mapi za auto papire, da je bio savijen na 4 dijela u A6 formatu, i da su se na tom A6 formatu nalazili svi relevantni podaci koji su potrebni za provjeru (podaci o osiguranju, vozilu, osiguravajućem društvu i dr.). Po kazivanju svjedoka, službenik je izvadio zeleni karton i nakon toga mu rekao da nije validan jer da je bio oštećen na donjem djelu.

Svjedok dalje navodi kako je službeniku objasnio da je oštećenje bilo u donjem dijelu papira, nastupilo prilikom printanja, odnosno prilikom skidanja sa printera. Tom prilikom je svjedok pokušao službeniku policije objasniti na koji način je nastupilo oštećenje, ali da je i dalje validan. Međutim, službenik mu je, kako to svjedok navodi, „arogantno“ odgovorio da „*on zna šta je zeleni karton, jer radi 20 godina*“. Nakon upita od strane svjedoka „*šta da je*“, službenik je odgovorio da mora kupiti novo osiguranje, ali da je neradni dan iz kojeg razloga se ne može kupiti osiguranje. Svjedok je na to odgovorio da se na taj način nepotrebno izlaže troškovima, i tada mu je službenik rekao da mogu „*prepoloviti troškove*“. U tom momentu službenik je svjedoku vratio pasoš supruge Piljić Zrinke, dok su pasoš svjedoka i papiri od auta i dalje ostali na pultu kontrolne kućice. Svjedok Piljić navodi da je na osnovu držanja službenika i njegovih radnji zaključio šta je prava namjera službenika, odnosno shvatio šta se to od njega očekuje, pa je iz novčanika, koji se nalazio u torbici, izvadio novčanicu od 20,00 eura, stavio u pasoš supruge Piljić Zrinke i vratio službeniku taj pasoš sa novčanicom, nakon čega je službenik novčanicu izvadio i uzeo, svjedoku vratio obe putne isprave i ostalu dokumentaciju. Svjedok je pojasnio da im je nakon toga omogućen ulaz u Bosnu i Hercegovinu, tako da su vozilom ušli u BiH i nastavili putovanje.

Svjedokinja Piljić Zrinka, supruga svjedoka Piljić Ilije, je kao saputnica na mjestu suvozača bila prisutna inkriminisanom događaju. Na glavnom pretresu je izjavila da su ona i njen suprug svojim putničkim motornim vozilom putovali iz Holandije za Bosnu i Hercegovinu, da su prilikom dolaska na Granični prelaz Brod prilikom redovne kontrole na graničnom prelazu vozilom se zaustavili pored kontrolne kućice u kojoj je bilo službenik, granični policajac, te ovom službeniku u tzv kućici predali putne isprave, a nakon zahtjeva službenika i tzv. zeleni karton za vozilo, odnosno njen je suprug predao njihove putne isprave i zeleni karton za vozilo tom službeniku koji je bio u kućici na njegovoj strani vozila. Nakon uvida u tzv. zeleni karton, službenik je njenom suprugu rekao da „*ne važi*“, na šta je njen suprug pitao kako je moguće jer su sa istim zelenim kartonom već nekoliko puta prelazili granicu. Svjedokinja Piljić Zrinka je daje izjavila, da ono što je službenik nazvao oštećenim kartonom da su zapravo bile dvije žućkaste linije u donjem lijevom uglu kartona, dok su svi podaci na kartonu bili vidljivi i čitljivi. Svjedokinja je nadalje opisala, da je njen suprug službeniku pokušao objasniti da je to važeći dokument, ali mu je službenik rekao da mu ne govori šta je važeće, a šta nije, jer on taj posao radi već 20 godina. Nakon što je njen suprug pitao službenika zašto ga tjera u nepotrebne troškove, službenik mu je odgovorio da mogu „*podijeliti troškove*“, nakon čega je vratio jedan od pasoša njenom suprugu. Po daljem kazivanju svjedokinje, Piljić Ilija je tada uzeo vraćeni pasoš, izvadio svoj novčanik i u pasoš stavio novčanicu od 20,00 eura. Nakon toga je predao je pasoš službeniku, koji je novac iz putne

isprave izvadio, vratio im pasoše i rekao „sretan put“. Na kraju svjedokinja ističe kako je nju lično ovaj događaj, odnosno opisano postupanje tog službenog lica, povrijedilo, ponizilo, jer su bili dovedeni u situaciju da im je službeno lice na granici očito iznudilo novac kako bi „platili ulaz u svoju domovinu“. Iz svjedočenja ove svjedokinje očevidca kompletnog događaja: „*Niko se ne može lijepo osjećati, osjećaš se glupo, osjećaš stupicu jer nemaš izbora, nama se jako žurilo, svekar je bio bolestan, čekalo se da mi dođemo, nismo mogli riskirati da moramo mjerjati kartone osigurar je i to, osjećaš se tužno zato što si na vratima svcje domovine, osoba kcja ima grb i zastavu na svcjcj uniformi te na takav način tretira, da moraš platiti ulaz u svcju zemju, ja sam ispričala kako sam ja to doživjela*“.

Sud je iskaz svjedoka Piljića Ilije analizirao i cijenio, kako zasebno, tako i u vezi sa drugim izvedenim dokazima, pristupajući ocjeni njegovog iskaza sa posebnom pažnjom i oprezom upravo iz razloga jer se radilo o učesniku događaja, licu koje je svojim postupanjem takođe činilo nezakonitost (ostvarilo obilježja krivičnog djela Davanje dara i drugih oblika koristi iz člana 218. KZ BiH), ta na isti oprezan način cijenio i iskaz svjedokinje Piljić Zrinke, supruge pomenutog svjedoka, koja je bila očevidac cijelog događaja.

Svjedok Piljić Ilija je jasno, detaljno, uvjerljivo i razložno opisao sporni događaj, od momenta dolaska na granični prelaz do momenta zaustavljanja na graničnom prelazu, razgovora sa optuženim/službenikom granične policije u vezi sa zelenim kartonom, iz kojeg razgovora je svjedok zaključio da isti očekuje dar u vidu novca da bi im omogućio nesmetan ulaz na područje BiH, iako se radilo o urednim putnim ispravama i validnom zelenom kartonu, te opisao sam čin predaje novčanog iznosa u visini od 20,00 eura optuženom. Na isti način kao svjedok Pillić Ilija, i svjedokinja očevidac Piljić Zrinke je identično opisala sporni događaj na graničnom prijelazu, koji iskaz je u potpunosti saglasan sa iskazom svjedoka Piljić Ilije. Sud je ovim iskazima u potpunosti poklonio vjeru, nalazeći ih istinitim i potpunim, jer su u cjelini uvjerljivi, logični, te u određenim dijelovima potkrepljeni i drugim izvedenim posrednim dokazima, indicijama.

Nakon, na pretresu prezentiranih snimaka sa nadzornih kamera sa graničnog prijelaza Brod predmetne kontrole u inkriminisanom vremenu, Sud konstatuje da se ne vidi ključni, odlučujući trenutak, predaja i uzimanje od strane optuženog Nikontovića novčanog iznosa od 20,00 eura. Međutim, Sud takođe konstatuje da na prezentiranim snimcima postoje određeni momenti, zabilježeni kamerama, koji su za Sud pokazatelji istinitog kazivanja svjedoka Piljić Ilije i Piljić Zrinke.

Stim u vezi, svjedok Piljić je na glavnom pretresu opisao da je, nakon što je shvatio da službenik granične policije od njega očekuje novac kako bi nesmetano mogao ući u BiH i nastaviti putovanje, izvadio novac iz svoga novčanika koji se nalazio u torbici pored njega između dva prednja sjedišta. Na jednom od prezentiranih snimaka video nadzora sa graničnog prelaza (DT-7.7), u vremenskom intervalu od 11:41:32 do 11:42:10, je jasno vidljiv trenutak da putnik vozač, za kojeg je Sud nespornim utvrdio da se radi o Piljić Iliji, dok traje kontrola i dok se vozilo još uvijek nalazi pored kontrolne kućice, sa svoje desne strane uzima manji predmet koji svojim izgledom asocira na novčanik. Ubrzo nakon tog zabilježenog trenutka, putničko motorno vozilo i putnici u njemu (Piljić Ilija i Zrinke) su napustili kontrolni punkt. Navedeni zabilježeni slijed događaja Sud prihvata kao posredni dokaz, indiciju, dovodeći u vezu sa iskazima svjedoka Piljić Ilije i Zrinke, jer se time logičnim nameće zaključak da je svjedok Piljić Ilija zaista kritične prilike dao novac optuženom Nikontoviću, nakon čega im je optuženi omogućio ulazak u Bosnu i Hercegovinu, budući da vozilo neometano nastavlja vožnju bez daljeg zaustavljanja.

Kada je u pitanju odlučna činjenica od koje zavisi i postojanje bitnog obilježja krivičnog djela Primanja dara iz člana 217. KZ BiH u njegovom obliku opisanom u stavu 2., Sud je bio u obavezi utvrditi da li je optuženi dar zahtjevao da u okviru svoje dužnosti izvrši što bi trebao izvršiti, odnosno da li su Piljić Ilija i Piljić Zrinke, imali pravo prelaska granice sa pomenutim zelenim kartonom.

Navedenu okolnosti je odbrana tokom cijelog postupka dovodila u pitanje, navodeći da bez izvedenog dokaza spornog zelenog kartona nije moguće utvrditi da li je optuženi u okviru svoje dužnosti izvršio što je morao izvršiti ili nije izvršio ono što ne bi smio izvršiti, odnosno nije moguće utvrditi da li je Piljić Ilija imao pravo prelaska granice sa pomenutim zelenim kartonom ili nije.

Sud svakako nalazi da ovaj predmet, za odbranu sporni tzv zeleni karton, nije predočen Sudu kao dokaz, sa obrazloženjem optužbe odnosno svjedoka Piljić Ilije da je isti nakon događaja izgubljen ili odbačen. Međutim, Sud je prilikom razmatranja i utvrđivanja ove sporne činjenice, da li je zeleni karton bio oštećen i kao takav nepodoban za ulazak putničkog motornog vozila (pmv) na područje BiH, ili se radilo o oštećenju koje ne dovodi u pitanje njegovu validnost, u potpunosti poklonio vjeru iskazu svjedoka Piljić Iliji, kao i iskazu svjedokinje Piljić Zrinke, u njihovim dijelovima da zeleni karton jeste bio oštećen, ali neznatno, te da je isti, bez obzira na stepen oštećenja, i dalje bio validan i kao takav podoban za neometan ulazak pmv na područje Bosne i Hercegovine. Kada je u pitanju iskaz svjedokinje Piljić Zrinke, Sud nalazi da je kao putnica na mjestu suvozača bila u mogućnosti i prilici da opazi stepen oštećenja zelenog kartona, jer se kompletan događaj odvijao u njenoj neposrednoj blizini.

Da je ispravan ovakav zaključak Suda govori prihvaćena činjenica iz svjedočenja ovog svjedoka da je ovaj svjedok, Piljić Ilija, već ranije sa istim zelenim kartonom u više navrata neometano prelazio kako granicu BiH na graničnim prijelazima Šamac i Rača, tako i granične prijelaze Srbije, Makedonije, Grčke. Svjedok Piljić je porodično vezan za Bosnu i Hercegovinu, i vrlo često putuje na relaciji Holandija - Bosna i Hercegovina, Vareš, što ukazuje na to da mu je poznato šta se smatra urednom i valjanom dokumentacijom, kao vozaču sa višegodišnjim iskustvom u međunarodnom putničkom saobraćaju.

Sud je izvršio uvid u evidenciju prelaska granice BiH na ime Piljić Ilije (DT-9.5) i utvrdio da je tačno kazivanje svjedoka da je tokom 2019. godine u više navrata prelazio granicu BiH. Tako je u evidencijama registrovan ulaz Piljić Ilije u BiH na dan 15.01.2019. godine na graničnom prelazu Šamac, 29.03.2019. godine na graničnom prelazu Šamac, te dana 01.05.2019. godine na graničnom prelazu Rača.

Nadalje, svjedok Piljić je na glavnom pretresu i potvrdio da je zeleni karton imao oštećenje, međutim jasno i uvjerljivo je objasnio u čemu se sastojalo oštećenje, da je isto bilo na donjem dijelu dokumenta, dok su svi neophodni podaci o vozilu i osiguranju bili jasno vidljivi i neoštećeni, zbog čega je karton bio očito upotrebljiv i validan za prijelaz granične linije.

U prilog ovog zaključka stoji i nesporna činjenica, utvrđena nakon ocjene svih dokaza, da je nakon pomenute kontrole svjedok Piljić Ilija sa suprugom motornim vozilom prošao granični prijelaz i tako ušao u BiH, kako je to vidljivo iz prezentiranog video snimka granične kontrole, odnosno da ga je optuženi kao policijski službenik Granične policije BiH nakon kontrole i uvida u sporni zeleni karton ipak pustio u BiH, očigledno bez pribavljanja novog odnosno drugog zelenog kartona, na što ukazuje na zaključak da je zeleni karton bio upotrebljiv i ispravan, dakle validan za ulazak motornog vozila i BiH.

Nadalje, u odnosu na svjedoka optužbe Piljić Iliju, Sud ukazuje na to da se radi o učesniku događaja, licu koje je učestvovalo u izvršenju krivičnog djela na način da je dao optuženom dar čime bi lično ostvario obilježja krivičnog djela iz člana 218. stav 2. Krivičnog zakona BiH, i to "Davar je dara i drugih oblika koristi", ali da se nakon izvršenja djela pokajao, te sebe i optuženog prijavio, nakon čega je od Tužilaštva dobio imunitet od krivičnog gonjenja zbog počinjenog krivičnog djela i odlučio svjedočiti protiv optuženog.

Na okolnosti dobijenog imuniteta od krivičnog gonjenja za Piljić Iliju optužba je uvela u dokazni materijal set dokumenata (DT-1 do DT-5), na koje dokaze, kao i na samu proceduru i postupak odbrana nije imala primjedbi, a Sud se uvidom i razmatranjem istih uvjerio i zaključio da su u konkretnom slučaju ispoštovane i provedene sve zakonom propisane odredbe Zakona o krivičnom postupku BiH, te zaključio da je imunitet od krivičnog gonjenja svjedoka dobijen u zakonom propisanoj proceduri, sve u smislu odredbe člana 84. ZKP BiH (izmjene i dopune člana 84. ZKP propisane u "Službenom glasniku BiH", broj 65/18 od 21.09.2018. godine).

S tim u vezi, iako se radi o svjedoku pod imunitetom, iz kojeg razloga njegov iskaz podliježe posebnom razmatranju i pažnji, Sud je kod ocjene ovog iskaza imao u vidu da je svjedok Piljić Ilija lično prijavio ovo krivično djelo čime se svjesno izložio krivičnom gonjenju, pa tako i svim neugodnostima i neizvjesnostima stim u vezi, uključujući izlaganje i svoje supruge takvim neugodnostima i neizvjesnostima. Bez prijave Piljić Ilije o počinjenju ovog krivičnog djela ne bi bilo njegovog procesuiranja, jer ovo krivično djelo i njihovi izvršioc, Piljić Ilija i Nikontović Kenan, nisu otkriveni istražnim radnjama nadležnih organa, već isključivo savješću građanina Piljić Ilije, tako da je Sud i u ovoj činjenici našao da je iskazivanje svjedoka Piljić Ilije bilo istinito, pa da se događaj desio upravo na način kako je to ovaj svjedok tvrdio, a ne kako je to optuženi pokušao prikazati, da se radilo o lažnoj prijavi jednog problematičnog građanina kako je to odbrana pokušala Sudu prikazati.

Navedeno utvrđenje Suda, da je Piljić Ilija dobrovoljno i svjesno sebe izložio krivičnom gonjenju, u potpunosti dovodi u sumnju tezu odbrane da se u ovom događaju zapravo radilo o lažnom, zlonamjernom prijavljivanju optuženog od strane Piljić Ilije. S toga Sud, u nedostatku bilo kakvih dokaza u vezi sa izloženim tvrdnjama odbrane o navodnim zlonamjernim motivima na strani svjedoka Piljić Ilije, ovakve navode odbrane nalazi neutemeljenim, baziranim na neargumentiranim pretpostavkama, te takvu odbranu optuženog ocjenjuje neubjedljivom i neuspješnom konstrukcijom kako bi se iskazivanje ključnog svjedoka dovelo u pitanje, pa tako i optužne tvrdnje.

Odbrana je tokom cijelom postupka ukazivala na to da je svjedok Piljić Ilija mogao nezakonito postupanja službenika Granične policije prijaviti na samom graničnom prelazu, te da činjenica da je prijava uslijedila naknadno, nakon određenog vremena i da je upućena putem elektronske pošte, prema stavu odbrane dovodi u pitanje i sumnju istinitost i namjeruovog svjedoka.

Sud svakako nalazi ispravnim zapažanje odbrane da je svjedok kao putnik imao mogućnost i pravo da se obrati nadređenom licu službenika Granične policije neposredno nakon spornog događaja i na samom graničnom prelazu. Međutim, postupanje svjedoka i odgoda same prijave, odnosno odluka da naknadno prijavi sporni događaj je uslijedila zbog niza okolnosti koje Sud nalazi logičnim i prihvatljivim. Naime, kako su to svjedoci Piljić Ilija i Piljić Zrinka naveli, na Graničnom prijelazu Brod su prije granične kontrole već proveli preko sat vremena u koloni, što je Sud doveo u vezu sa činjenicom da se radilo o ljetnom periodu kada je promet putnika i vozila očigledno povećan, pa bi čin prijavljivanja i procedura koja bi uslijedila očigledno dovela do daljeg zadržavanja na graničnom prelazu. Navedenu okolnost Sud je doveo u vezu sa vrlo važnom činjenicom koja je u tom momentu postojala na strani Piljić Ilije, a to je razlog dolaska u Bosnu i Hercegovinu, bolest roditelja (otac svjedoka), što je uticalo na njegovu odluku da se u tom momentu svjedok ne upušta u procedure prijave, jer bi dovelo do dužeg vremenskog zadržavanja. Da je svjedok imao jasnu namjeru i izgrađen stav podnošenje prijave neposredno nakon spornog događaja, govori činjenica da je svojoj supruzi rekao da zapiše vrijeme pasoške kontrole, koje vrijeme je i navedeno u elektronskoj prijavi. S toga, za Sud način i vrijeme podnošenja prijave ni u kojem slučaju ne dovode u pitanje objektivnost i vjerodostojnost iskaza ovog svjedoka u pogledu inkriminisanog događaja.

Provedeni dokazi, sve činjenice i okolnosti posmatrane u međusobnoj vezi, ne mogu dovesti do drugog zaključka od ovog, da je optuženi Nikontović Kenan zahtjevao i pritom primio dar da u okviru svojih ovlaštenja kao službenog lica, izvrši radnju koju bi trebao izvršiti, čime je počinio krivično djelo Primanja dara ili drugih oblika koristi iz člana 217. stav 2. KZ BiH.

Sud je našao da je optuženi, a ovo se niti u jednom momentu nije dovodilo u pitanje, u inkriminisanom periodu bio u uračunljivom stanju. Takođe, imajući u vidu okolnosti izvršenja krivičnog djela i opisane konkretne radnje optuženog, Sud zaključuje da je optuženi izvršenje navedenog djela preduzeo sa umišljajem kao oblikom vinsti, jer je bio svjestan svoga djela, svojih radnji, i htio njegove posljedice. Način izvršenja radnje i vremenski slijed događaja, potvrđuju zaključak Suda da je bio svjestan značaja djela i svih svojih postupaka i radnji, te htio njihovu zabranjenu posljedicu, čime je ostvario sva bitna obilježja krivičnog djela za koje je oglašen krivim.

5.1.3. Ocjena dokaza odbrane

Nakon ocjene dokaze odbrane, Sud je našao da isti nisu relevantni za odlučivanje u ovoj krivičnopravnoj stvari i da nisu doveli u pitanje činjenična utvrđenja.

Svjedoci Lukić Mile i Lepir Ljubiša, službenici Granične policije koji su u inkriminisanom vremenskom periodu radili u istoj smjeni na graničnom prelazu Brod, ali na drugim kontrolnim pozicijama, su naveli da ništa sumnjivo nisu primjetili u toku rada Nikontović Kenana. Međutim, navedeni iskazi ni u kojem slučaju ne dovode u pitanje zaključke do kojih je Sud došao ocjenom detaljno cijenjenih dokaza, jer svjedoci Lukić i Lepir nisu bili neposredno prisutni prilikom inkriminisanog događaja, odnosno bili su u konkretnoj situaciji udaljeni od učesnika ovog događaja zbog čega nisu mogli čuti razgovor između optuženog i lica kojeg je optuženi kontrolisao (Piljić Iliju), niti opaziti njihove radnje u zatvorenom prostoru (optuženi je bio u kontrolnoj kućici, a optuženi u svom vozilu), zbog čega je je Sud njihove iskaza ocijenio nerelevantnim.

Kada su u pitanju zapisnici o saslušanju svjedoka Lukić Mile, Lepir Ljubiše i Hercešin Vlade dati Uredu za profesionalne standardne i kontrolu Granične policije od 06.12.2019. godine (DO- 2, DO-3 i DO-4), Sud ukazuje da isti, i pored činjenice da se radi o fotokopijama, nisu zapisnici koji su uzeti u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku BiH i koji bi u tom slučaju mogli biti korišteni kao dokazni materijal, već se radi o zapisnicima sačinjenima u okviru službenih radnji Unutrašnje kontrole Granične policije na okolnosti rasvjetljavanja spornog događaja. Takođe, iako to nije bilo od odlučujućeg značaja za odluku da navedeni zapisnici nemaju dokaznu vrijednosti, Sud naglašava da zapisnici nisu korišteni na glavnom pretresu, odnosno nisu predloženi svjedocima u cilju razrješenja određenih navoda iskaza.

Nadalje, Sud nalazi nerelavantnim dokaze uložene na okolnosti ranijih postupaka (krivičnih/disciplinskih) protiv optuženog Nikontović Kenana (DO-6, DO-7), te Sud iste nije koristio prilikom donošenja odluke, s obzirom na to da se ne odnose na ovaj krivičnopravni događaj.

Takođe, medicinska dokumentacija uložena na okolnosti zdravstvenog stanja optuženog (DO-9 i DO-10), ni u kojem slučaju nije bila relevantna za razmatranje činjeničnih navoda.

Kada je u pitanju fotografija radnog mjesta optuženog (DO-1), odbrana je istom nastojala ukazati da je svjedok imao mogućnost prijave optuženog nadležnim organima i na samom graničnom prelazu, jer se na objektu (kontrolnoj kućici) nalazi plakat koji poziva na borbu protiv pranja

novca. Navedena činjenica ni za Sud nije bila sporna, međutim svjedok je iz već jasno navedenih razloga odlučio da sporni događaj prijavi naknadno, elektronskim putem. Elektronski način prijave neugodnosti, neprofesionalnog ili nezakonitog ponašanja službenika Granične policije je redovna i procedura uspostavljena upravo od strane Granične policije, kao jedan od modela prikupljanja relevantnih informacija u postupanjima koji izlaze iz okvira profesionalnog ponašanja službenih lica.

Kao što je to u uvodnom dijelu ovog obrazloženja naglašeno, odredba člana 3. stav 1. ZKP BiH propisuje da se *svako smatra nevinim za krivično djelo dok se pravomoćnom presudom ne utvrdi njegova krivnja (presumpcija nevinosti)*. U skladu s tim, na tužiocu leži teret, obaveza i odgovornost dokazivanja optužnih tvrdnji i krivnje optuženog, i to na način da optužba krivnju optuženog mora dokazati po standardu van svake razumne sumnje, jer u slučaju da postoji bilo kakva razumna sumnja u pogledu postojanja činjenica koje čine navodno krivično djelo, donesena odluka mora ići u korist optuženog. Optuženi nije dužan izlagati svoju odbranu, na njemu dakle ne stoji teret dokazivanja, izuzev argumentiranja vlastitih tvrdnji ukoliko očekuje da se takve tvrdnje prihvate kao uvjerljive i istinite, u suprotnom dovoljno je da se istim tvrdnjama samo dovodi u razumnu sumnju istinitost optužnih tvrdnji i optužnih dokaza.

Odbrana je, dakle, kao nespornim učinila činjenice da je optuženi kritične prilike kao službeno lice, granični policajac, kontrolisao na pomenutom Međunarodnom graničnom prijelazu građanin – putnike Piljić Iliju i Piljić Zrinku, te njihovo putničko motorno vozilo strane registracije, kojim su ulazili u BiH. Takođe, nesporno je da je tom prilikom stavljen na uvid tzv zeleni karton za to putničko motorno vozilo, koje nije prezentirano kao dokaz tokom suđenja. Kako se optuženi branio da nije kriv i nije koristio pravom da svjedoči, niti je izlagao bliže svoju odbranu, to ostaje zaključak Suda da je odbrana optuženog takva da je kritične prilike kao službeno lice postupao u skladu sa zakonom (Zakon o Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine, „Službeni glasnik BiH“, br. 50/04, 27/07 i 59/09) i podzakonskim propisom (Pravilnik o načinu obavljanja graničnih provjera i unosa podataka u putne isprave, „Službeni glasnik BiH“, br. 103/14 i 84/16.), da je tom prilikom zatražio i dobio na uvid od pomenutih lica putne isprave i tzv zeleni karton, te da je u nastavku kontrole postupao u skladu sa propisanim ovlaštenjima i obavezama, pa da nije zatražio niti dobio bilo kakav dar od građanina Piljić Ilije. Kada se ovo dovede u vezu sa nespornom činjenicom da je nakon relativno kratkog zadržavanja vozila na prijelazu i tom prilikom relativno kraće kontrole bračni par Piljić napustio kontrolno mjesto i vozilom bez daljeg zadržavanja nastavio put, ostaje zaključak za Sud da odbrana, suprotno optužbi, ne daje nikakvo dalje objašnjenje događaja od momenta početka kontrole ovih lica i njihovog vozila.

Dok optužba uvjerljivo tvrdi i dokazuje da je od momenta početka kontrole ovih lica i njihovog vozila, kada je optuženi, kao službeno lice, zatražio i dobio na uvid od pomenutih lica putne isprave i tzv zeleni karton, događaj tekao na način opisan u optužnici - da je optuženi lažnim prikazivanjem zelenog kartona kao neispravnog praktično iznudio novčani dar od Piljić Ilije kako bi nesmetano vozilom ušli u BiH i nastavili svoje putovanje, odbrana koristeći svoje pravo da ne izlaže odbranu i ne svjedoči zapravo ne nudi bilo kakvo logično i razumno objašnjenje nastavka tog događaja od momenta početka kontrole. Ako je vozilo prilikom kontrole, nakon kraćeg vremena nesmetano ušlo u BiH i nastavilo svoje putovanje, te ako je optuženi kritične prilike postupao u skladu sa svojim ovlaštenjima i obavezama kako to odbrana tvrdi, za Sud ostaje jedini zaključak da je pomenuti zeleni karton bio ispravan, u suprotnom bi se svjedočilo (iskazima svjedoka, video snimkom) da je vozilo nakon kontrole bilo zaustavljeno sa strane kao bi vozač pribavio validan zeleni karton.

Optuženi nije dužan izlagati svoju odbranu, na njemu dakle ne stoji teret dokazivanja, izuzev argumentiranja vlastitih tvrdnji ukoliko očekuje da se takve tvrdnje prihvate kao uvjerljive, istinite, u suprotnom dovoljno je da se istim tvrdnjama samo dovodi u razumnu sumnju istinitost optužnih

tvrdnji i optužnih dokaza. Odbrana se u konkretnom slučaju sastojala u negiranju događaja kako se to opisuje u optužnici, u problematiziranju zelenog kartona za kojeg je izjavila da kako više ne postoji, pa da se o njemu ne može tvrditi da nije bio znatno oštećen, kao i u tvrdnji da je Piljić Ilija bio arogantan i zbog njegovog profesionalnog postupanja isprovociran zbog čega je optuženog zlonamjerno lažno prijavio. Sud ovakvu odbranu optuženog ocjenjuje neubjedljivom i neuspješnom konstrukcijom kako bi se istinito iskazivanje ključnih svjedoka bračnog para Piljića dovelo u pitanje, pa tako i optužne tvrdnje.

Sud je u cjelosti povjerovao iskazima svjedoka bračnog para Piljića, koji su djelimično potvrđeni i pojedinim indicijama, kako je to već obrazloženo, te nije prihvatio tvrdnju odbrane da se radi o lažnom prijavljivanju nezadovoljnog građanina Piljić Ilije koje bi bilo podržano, kako to odbrana tvrdi, pristrasnim svjedočenjem njegove supruge. Iskaze svjedoka bračnog para Piljića Sud je ocijenio kao saglasne u bitnom, uvjerljive, iskrene, te nije našao bilo kakav skriven motiv Piljić Ilije, niti njegove supruge, da lažno prijavi optuženog. Upravo je Sud u činjenicama da se radi o starijem bračnom paru, penzionerima, koji su okončali svoj radni vijek u inostranstvu, te žive u jednoj pravno uređenoj civiliziranoj evropskoj državi u kojoj je nezamislivo da granični policajac od putnika iznuđuje 20,00 eura za ulazak u državu, Sud zaključio da se Piljić Ilija nakon što je učestvovao u izvršenju krivičnog djela davanja i primanja dara, osjetio poniženim, pokajao, te odlučio da događaj prijavi, svjestan da sebe prijavljuje zbog počinjenog krivičnog djela, te da sebe i svoju suprugu u nastavku izlaže neugodnostima i dodatnom vremenskom i novčanom angažovanju i trošku, pa zbog svega izloženog Sud dodatno zaključuje, osim zbog uvjerljivosti njihovih iskaza podržanim određenim indicijama, da su oba svjedoka istinito svjedočila.

Dakle, svi provedeni dokazi, sve utvrđene činjenice i okolnosti, posmatrano u međusobnoj vezi, u nedostatku suprotnih dokaza, dovode do jedinog ispravnog zaključka, da je optuženi Nikontović Kenan zahtjevao i potom primio dar da u okviru svojih ovlaštenja kao službenog lica, izvrši radnju koju bi trebao izvršiti, čime je počinio krivično djelo Primanja dara ili drugih oblika koristi iz člana 217. stav 2. KZ BiH.

5.2. Ostale sudske odluke

5.2.1. Odluka o krivičnopravnoj sankciji

Za krivično djelo iz člana 217. stav 2. KZ BiH, za koje je optuženi oglašen krivim, propisana je kazna od šest (6) mjeseci do pet (5) godina zatvora. Cijeneći konkretne radnje izvršenja krivičnog djela, a imajući u vidu opšta pravila o odmjeravanju kazna iz člana 48. KZ BiH, Sud je optuženom izrekao kaznu zatvora u trajanju od šest (6) mjeseci.

Sud je prilikom vršenja izbora vrste i visine krivične sankcije cijenio značaj zakonom zaštićenog dobra, stepen društvene opasnosti krivičnog djela, i optuženog kao izvršioca, kao i sve okolnosti koje utiču da kazna bude veća ili manja, pri tome imajući u vidu stepen krivične odgovornosti optuženog, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja zaštićenog dobra, i okolnosti u kojima su činjene radnje kao i lične i porodične prilike optuženog.

Od olakšavajući okolnosti na strani optuženog Sud je našao raniju krivičnu neosuđivanost i porodične prilike, tj. da je oženjen i otac malodobnog djeteta, dok otežavajućih okolnosti nije našao. Međutim, Sud smatra da ove utvrđene olakšavajuće okolnosti nemaju karakter naročito olakšavajućih koje bi opravdale izricanje kazne ispod zakonskog minimuma, ili izricanje uslovne osude, nalazeći da se samo kaznom zatvora može ostvariti svrha specijalne prevencije, te posebno generalne prevencije zbog nesumnjive činjenice da su koruptivna krivična djela u porastu na cijeloj teritoriji BiH, kako na državnoj razini, tako i na entitetskoj.

Sud nije našao kao olakšavajuću okolnost relativno nizak iznos vrijednosti zahtjevanog i potom primjenog dara, 20,00 eura (iznos od 39,05 KM po kursu na dan otpreme ove presude), jer je Sud zaključio da se radilo o iznosu za koji je optuženi procijenio da je za obojicu prihvatljiv kao iznos dara, kako se radilo o tzv "dijeljenju troškova" po riječima svjedoka Piljić Ilije, da mu je takav iznos optuženi predložio. Dakle, optuženi je očigledno procijenio da veći iznos dara ne bi bio prihvatljiv za Piljić Iliju, zbog čega je prihvatio primanje iznosa dara u toj visini. Sud dalje primjećuje, da je kroz sudsku praksu, na državnom i entitetskom nivou, primijećeno za evidentirana krivična djela primanje i davanje dara, kako se iznos dara u većini zabilježenih slučajeva kreće u prosječnom iznosu od 20,00 KM na entitetskom nivou za službena lica saobraćajne policije prilikom uobičajene redovne kontrole, te za 20,00 eura u većini zabilježenih slučajeva kreće na državnom nivou za službena lica granične policajce priikom redovnih kontrola, zbog čega se ovakav iznos niskog iznosa dara, 39,05 KM, ne može prihvatiti kao olakšavajuća okolnost prilikom izbora vrste sankcije i odmjeravanja visine sankcije odnosno kazne.

Sud je našao da optuženi ranije nije krivično odgovarao, te se nije mogao upuštati u pitanje da li je optuženi ranije disciplinski prijavljivan, gonjen ili evidentiran zbog sličnih djela primanja dara u toku svoje službe graničnog policajca, kako je to Tužilaštvo predlagalo Sudu da se isto prihvati kao otežavajuća okolnost.

5.2.2. Odluka o oduzimanju imovinske koristi stečene izvršenjem krivičnog djela

Odredba člana 110. KZ BiH, propisuju da niko ne može zadržati imovinsku korist stečenu krivičnim djelom. Član 111. KZ BiH, određuje da će se svaka imovinska korist koja je pribavljena krivičnim djelom oduzeti od osobe čija je odgovornost utvrđena u postupku koji se vodi protiv te osobe. Takođe, odredba člana 217. stav 4. KZ BiH određuje da će se primljeni dar ili imovinska korist.

Kod utvrđivanja visine iznosa dara kao imovinske koristi koju je optuženi počinjenjem krivičnog djela ostvario, Sud se rukovodio činjeničnim utvrđenjima da je optuženi na ime dara primio iznos od 20,00 eura, te je u skladu sa gore navedenim zakonskim odredbama i donio odluku o oduzimanju navedenog iznosa.

Optuženi se obavezuje da iznos od 20,00 eura, odnosno njegovu protuvrijednost izraženu u konvertibilnim markama, prema važećem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan uplate, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude uplati u korist Budžeta BiH, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

5.2.3. Odluka po prijedlogu za izricanje mjere bezbednosti

Sud nije prihvatio prijedlog optužbe da se optuženom Nikontović Kenanu izrekne mjera bezbjednosti u vidu zabrane vršenja dužnosti policijskog službenika Granične policije, nalazeći da okolnosti slučaja ne ukazuju na njenu neohodnost.

Odredbom člana 73. stav 1. KZ BiH propisano je da se mjera sigurnosti zabrane vršenja određenog poziva, djelatnosti ili dužnosti može izreći učinitelju koji je krivično djelo učinio u vezi sa svojim pozivom, djelatnošću ili dužnošću, ako postoji opasnost da bi takvo vršenje moglo poticajno djelovati da učini novo krivično djelo u vezi sa svojim pozivom, djelatnošću ili dužnošću.

Za Sud nije sporna činjenica da je optuženi Nikontović Kenan krivično djelo za koje je oglašen krivim poduzeo kao službeno lice Granične policije Bosne i Hercegovine, odnosno da je krivično

djelo u vezi sa njegovom dužnošću koje ima u okviru službe. Međutim, cijeneći okolnosti konkretnom slučaju, da je optuženi oglašen krivim za jednu krivičnopravnu radnju, te činjenicu da optuženi nije ranije krivično odgovarao, Sud nije našao da je predložena mjera sigurnosti zaista neophodna. Naime, ni optužba nije Sudu dala valjanu argumentaciju koja bi ukazala da bi i dalje vršenje dužnosti policijskog službenika Granične policije moglo poticajno djelovati na optuženog, te Sud predloženu mjeru nije ni izrekao.

5.2.4. Odluka o troškovima krivičnog postupka

Član 188. stav 1. ZKP BiH propisuje da će se, u slučaju kada Sud optuženog oglasi krivim, izreći u presudi da je dužan da naknadi troškove krivičnog postupka. S obzirom da je optuženi Nikontović oglašen krivim Sud je donio odluku da se optuženi obaveže na naknadu troškova krivičnog postupka u ukupnom iznosu od 218,60 KM.

Tužilaštvo se u završnom izlaganju izjasnilo da nije imalo troškova, a odbrana optuženog je bila po izabranom branitelju, tako da se troškovi u ovom predmetu odnose na troškove isplaćene svjedocima u iznosu od 18,60 KM i troškove sudskog paušala u visini od 200,00 KM. Sud je odredio rok od 30 dana od pravosnažnosti presude za uplatu navedenog iznosa pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dozvoljeno je pravo žalbe Vijeću Apelacionog ocjejerja Suda Bosne i Hercegovine u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema pismenog otppravka iste.

DOSTAVITI:

1. Tužilaštvo BiH,
2. Branitelj,
3. Optuženi,
4. U spis.

**ZAPISNIČARKA
PRAVNA SAVJETNICA**

Ilvana Hadžić

SUDIJA

Goran Radević